

F1 5.3

KUUSELA

TK

MUISTIO

TILASTOKESKUS

Tekijä

Pvm

No

Pentti Pietilä

25.05.1973

16

MÄNTSÄLÄN ASUNTO - JA ELINKEINOTUTKIMUKSEN
YHTEYDESSÄ SUORITETTU HAASTATTELUTUTKIMUS



SISÄLLYSLUETTELO:

Sivu

1. Johdanto	1
2. Tutkimuksen suoritus	1
2.1. Otos	1
2.2. Tutkimuksen kenttätyö ja kato	2
2.3. Analyysin vaiheet	2
2.4. Kustannukset	3
3. Asunto- ja elinkeinotutkimus	3
3.1. Tiedon saanti ja suhtautuminen	3
3.2. Lomake	6
3.3. Postitus ja palautus	7
3.4. Luotettavuus	8
4. Salaisuus/julkisuus ongelmat	10
5. Tilastotoiminta yleensä	11
5.1. Käsitykset Tilastokeskuksesta	11
5.2. Tiedotustoiminnan riittävyys ja luotettavuus	13
5.3. Väestölaskennan tiedotustoiminta	14

LIITTEET:

- I haastattelulomake
- II taulukoita
- III avointen kysymysten vastauksia
- IV TK:n profiili
- V Rauhalan sosiaaliryhmitys

1. Johdanto

Vuodenvaihteessa 1.1.1973 Mäntsälässä suoritettuna asunto- ja elinkeinotutkimuksen (katso TK muistio n:o 15) yhteydessä suoritettiin suppea haastattelututkimus. Tutkimuksella pyrittiin selvittämään lähinnä eräitä asunto- ja elinkeinotutkimukseen (AET) liittyviä kysymyksiä, kuten tiedotustoiminnan perillemeno, suhtautumista AET:een ja kerättyjen tietojen luotettavuutta. Samassa yhteydessä kerättiin myös tietoja TK:n "imagesta" ja salaisuus/julkisuusongelmista.

2. Tutkimuksen suoritus

2.1. Otos

Tutkimuksen perusjoukon muodostavat periaatteessa mäntsäläläiset asuinhuoneistojen haltijat. Otokseksi käytettiin henkikirjan pohjakirjaa, josta otoshenkilöksi valittiin huoneiston ensimmäinen asukas (= yleensä huoneiston haltija). Haastateltavaksi valittiin se ko. osoitteessa asuva henkilö, joka oli täyttänyt AET:n lomakkeen eli otos- ja kohdeperusjoukko eivät täysin vastaa toisiaan. Jos huoneiston haltija oli vaihtunut, haastateltiin uutta huoneiston haltijaa.

Otos poimittiin ositettuna systemaattista poimintatapaa noudattaen. Mäntsälän kunnan alueelta valittiin harkinnanvaraisesti viisi kylää, joiden katsottiin edustavan jossain mielessä koko Mäntsälää. Otokseen valittujen kylien alueella sijaitsee noin 60 % koko Mäntsälän asuinhuoneistoista. Kylistä poimittiin otokseen joka viidestoista asuinhuoneisto satunnaistetulla aloituskohdalla, jolloin otoksen kooksi saatiin 115. Ositus ja poimintaväli määrättiin maksimikustannusten perusteella eli haastatteluja varten oli varattu määrätty rahasumma, joten otosta ei pyritty varsinaisesti saamaan otantateoreettisessa mielessä edustavaksi jonkin ominaisuuden suhteen.

Otoksen hyvyttä pyrittiin selvittämään vertaamalla otokseen tulleiden henkilöiden eräitä taustatietoja koko Mäntsälän väestöön (VAL-70), koska asunnonhaltijoiden perusjoukosta ei ole saatavana tietoja.

Vertailut on esitetty liitteen II taulussa 2.

Asunnonhaltijoiden ominaisuuksista johtuen on luonnollista, että ikäjakauma otoksessa on huomattavasti vanhempaa kuin vertailuryhmässä. Jos tarkastelu rajoitetaan yli 24-vuotiaisiin, niin jakaumat tulevat melko lähelle toisiaan. Sukupuolijakauma on myös em. syyn takia otoksessa melkoisesti miesvoittoista. Saman syyn takia myös ammatissa toimiva väestö on ylliedustettuna. AT-väestön osuus otoksessa on noin 62 %, kun se koko Mäntsälän väestössä on noin 48 %. Yli 13-vuotiaiden mäntsäläläisten AT-osuus on sama kuin otoksessa.

Huoneistoa ja taloa koskevat tiedot (asuinpinta-ala, talotyyppi ja huoneiston hallinta) vastaavat melko tarkalleen toisiaan.

2.2. Tutkimuksen kenttätyö ja kato

Haastattelut suoritettiin 5-20.01.1973 valisenä aikana. Haastatteli-joita oli neljä. Haastattelijoiden valinnassa avustivat henkikirjoituksen piirimiehet. Haastatteli-joista yksi oli kunnan sosiaalitarkkaaja, yksi merkonomi-ulosottoapulainen, yksi maanviljelijä (haastattelukokemusta) ja yksi poliisi, joten haastattelijoiden omat ammattiroolit saattoivat jossain mielessä haitata haastattelujen suorittamista ja tulosten luotettavuutta. Haastatteli-joille annettiin TK:n edustajan toimesta lyhyt koulutus tehtäviinsä. Haastattelulomake on liitteenä I. Otokseen valituista 115 henkilöstä saatiin haastatelluiksi kaikkiaan 103 eli kadoksi jäi noin 10 %. Ainoastaan kaksi henkilöä kieltäytyi haastattelusta. Kadon syyt on esitetty liitteessä II (taulu 1). Vastaa-ajien suhtautuminen haastatteluun iän ja Rauhalan sosiaaliryhmi-tyksen mukaan on esitetty liitteessä II (taulu 3). Haastattelujen kesto-ajat on tämän liitteen taulussa 4.

2.3. Analyysin vaiheet

Ensimmäisessä vaiheessa kerättiin lomakkeilta avointen kysymysten vastaukset ja perehdyttiin alustavasti tuloksiin. Seuraavaksi haettiin haastateltujen henkilöiden AET-lomakkeet ja otettiin niistä joitain tietoja. Näiden toimenpiteiden jälkeen suoritettiin lävistys.

Ensimmäisenä analyysinä otettiin aineistosta suorat jakaumat, keskiarvot ja hajonnat sekä korrelaatiomatriisi. Toisessa vaiheessa suori-tettiin muutamia aineiston muunnoksia ja noin 80 taulukointia. Kol-mannessa vaiheessa tehtiin lisää muunnoksia lähinnä jakaumien muoto-
jen korjaamiseksi ja suoritettiin noin 50 taulukointia, sekä otettiin myös uudelleen korrelaatiomatriisi. Laskutoimitukset suoritettiin Helsingin Yliopiston Laskentakeskuksen HYLPS-ohjelmakirjastoa käyttäen.

2.4. Kustannukset

Piirimiehet

- haastattelupalkkiot	103 kpl	à 8 mk	824
- matkakulut			163
- sos.turva			60
			<hr/>
			1 047

TK:n henkilökunta

- 1 aktuaari	1 br	kk	à 2 000 mk	2 000
- 1 tstoapul.	1 br	kk	à 1 000 mk	1 000
				<hr/>
				3 000

ATK

- lävistys	103 korttia	à 20 p	20
- koneajot	81 s	à 2 000 mk/t	45
			<hr/>
			65

Yhteensä 4 112 mk

3. Asunto- ja elinkeinotutkimus

3.1. Tiedon saanti ja suhtautuminen AET:een

Mäntsälän alueelle kohdistettiin melko voimakas informaatiotoiminta ennen AET:n suorittamista lähinnä paikallislehdistön avulla. Noin 39 % haastatelluista oli kuullut tutkimuksesta etukäteen (= ennen AET:n lomakkeen saantia). Ylemmissä sosiaaliryhmissä (Rauhalan) oli ennalta tietäminen yleisempää ($r = 0.2$).

Ennen lomakkeiden saapumista vastaanottajille (noin 22.12) suoritettiin vain yksi "tiedotuskierros", joten edellä mainittu luku ei ilmaise sitä, kuinka moni vastaajista oli kuullut tutkimuksesta ennen lomakkeen täyttämistä. On oletettavaa, että tämä luku on huomattavasti suurempi. Seuraavassa taulussa verrataan tuloksia väestö- ja asuntolaskennan (VAL) mielipidetutkimuksesta saatuihin. (Kts. Erkki Pentinmäki: Väestö- ja asuntolaskentaa koskeva mielipidetutkimus Kauniaisissa ja Särkisalossa 1969)

Taulu 1. Tiedon saanti AET:sta ennen lomakkeen saantia tietolähteen mukaan verrattuna vuoden 1969 VAL-tutkimuksen vastaavaan kysymykseen prosentteina.

Tietolähde	AET	VAL
joltakin perheenjäseneltä	3.9	0.0
radiosta	15.5	4.1
sanomalehdestä	16.5	43.8
muuten	3.9	7.7
ei tiennyt etukäteen	60.2	44.5
Yhteensä	100.0 (n = 103)	100.0 (n = 146)

On melkoisen yllättävää, että lähes yhtä moni henkilö on kuullut AET:sta radiosta (= alueradiosta) kuin lukenut sanomalehdestä, kun otetaan huomioon radioutisten "kertakäyttöluonne". Verrattuna vuoden 1969 tutkimukseen ero on yllättävän suuri. Itse kysymys saattaa tosin olla melkoisen huono, sillä se vaatii vastaajilta huomattavaa muistamista. Kolme henkilöä ilmoitti kuulleensa AET:sta televisiossa, vaikka siitä ei mainittu televisiossa.

Suhtautumista AET:een mitattiin kahdella kysymyksellä, joista seuraavat taulukot:

Taulu 2. "Miten luulee ihmisten yleensä suhtautuvan AET:een" iän ja Rauhalan sosiaaliryhmän⁽¹⁾ mukaan prosentteina.

Suhtautumistapa	Yht.	Ikä			Sos.ryhmä	
		-44	45-64	65-	I + II	III
AET:een						
myötämielinen	60.2	62.8	66.7	45.8	65.5	53.5
ei osaa sanoa	12.6	4.6	16.7	20.8	8.6	16.3
vastahakoinen	27.2	32.6	16.7	33.3	25.9	30.2
Yhteensä	100.0 (n=103)	100.0 (n=43)	100.0 (n=36)	100.0 (n=24)	100.0 (n=58)	100.0 (n=43)

(1) Katso liite V

Taulu 3. "Miten tärkeänä itse pitää AET:n suorittamista" iän ja Rauhalan sosiaaliryhmän mukaan prosentteina.

AET:n tärkeys	Yht.	Ikä			Sos.ryhmä	
		-44	45-64	65-	I + II	III
tärkeä	74.8	81.4	75.0	62.4	77.6	72.1
ei osaa sanoa	7.8	4.6	5.5	16.7	1.7	16.3
tarpeeton	17.5	14.0	19.5	20.8	20.7	11.6
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
	(n=103)	(n=43)	(n=36)	(n=24)	(n=58)	(n=43)

"Ihmiset yleensä" suhtautuvat kielteisemmin AET:een kuin vastaajat itse, jos asenteita verrataan keskenään. Vertailussa on huomattava, että asenteet mittaavat jossain määrin eri ominaisuuksia ($r = 0.31$).

Nuoremmat henkilöt ja I:een ja II:een sosiaaliryhmään kuuluvat suhtautuvat jonkin verran myönteisemmin AET:een. χ^2 :lla mitattuna ai-noastaan sosiaaliryhmällä jälkimmäisessä taulussa on melkein merkitsevä vaikutus, mutta ko. taulussa niiden ruutujen lukumäärä, joissa estimoitu odotusarvo on pienempi kuin 5 on niin suuri ($> 20\%$), ettei χ^2 -arvoa voida käyttää johtopäätösten teossa. Sama ongelma liittyy useihin mui-hinkin tauluihin, sillä havaintojen pieni lukumäärä yhdessä vastausten kasautumisen kanssa aiheuttaa helposti edellä mainitun ongelman. Aineis-ton muunnoksilla pyrittiin jonkin verran korjaamaan vastausten jakaumia luokkia yhdistelemällä. Toimenpiteen tarkoituksena oli tosin taulujen selvyuden parantaminen eikä pyrkimys testien käyttöön. Testien tarpeel-lisuus yleensä tämäntyyppisessä tutkimuksessa on jossain mielessä epä-relevanttia, sillä otoksen poimintatapa asettaa hieman kyseenalaiseksi perusjoukkoon yleistyksen. Myös se, ettei tutkimuksella ollut etukäteen asetettuja hypoteesejä, aiheuttaa helposti "sokeata testaamista" eli tutkitaan vain niitä osikkoja, jotka tilastollisessa mielessä ovat mer-kitseviä. Tämän takia jatkossa ei tulla ilmoittamaan tilastollisia merkitsevyyksiä.

Naisten ryhmässä myönteisesti suhtautuvien osuus kummankin kysymyksen kohdalla on noin 20 prosenttiyksikköä pienempi kuin miesten ryhmässä, vastaavan suuruinen ero on toisin päin "ei osaa sanoa" luokan kohdalla, eli naiset eivät tuoneet kantaansa niin selvästi esille kuin miehet.

Seuraavassa asetelmassa verrataan suhtautumistapaa (ihmiset yleensä) vuoden 1969 VAL-tutkimukseen:

	AET	VAL
myötämielinen	60.2	53.4
ei osaa sanoa	12.6	1.4
vastahakoinen	27.2	45.1
	100.0	100.0
	(n=103)	(n=146)

3.2. Lomake

AET:n lomaketta pidettiin yleisesti melko helppotäyttöisenä. Vain kolme henkilöä piti lomakkeen täyttämistä vaikeampana kuin veroilmoituksen.

Taulu 4. AET:n lomakkeen täytön helppous sukupuolen, iän ja Rauhalan sosiaaliryhmän mukaan prosentteina.

Lomakkeen täytön helppous	Yht.	Sukupuoli		Ikä			Sos.ryhmä	
		mies	nain.	-44	45-64	-65	I + II	III
vaikea	11.6	8.6	18.2	9.3	11.1	16.7	10.3	11.6
melko helppo	70.9	75.7	60.6	74.4	66.7	70.8	70.7	72.1
erittäin helppo	17.5	15.7	21.1	16.3	22.2	12.5	19.0	16.3
Yhteensä	100.0 (n=103)	100.0 (n=70)	100.0 (n=33)	100.0 (n=43)	100.0 (n=36)	100.0 (n=24)	100.0 (n=58)	100.0 (n=43)

Haastateltujen henkilöiden AET-lomakkeille annettiin eräänlaiset "hyvyysindeksit" sen perusteella, miten täydellisesti lomakkeella oleviin kysymyksiin on vastattu. Indeksit annettiin erikseen etusivun ja keskiaukeaman osalta. Etusivun suhteen ei saatu selvää hajontaa, sillä yli 90 % lomakkeista oli täytetty moitteetta. Keski-aukeaman suhteen saatiin jonkin verran hajontaa (noin 80 % oli täytetty moitteetta), mutta sukupuolen, iän ja Rauhalan suhteen ei ollut eroja, mikä onkin melko luonnollista vähäisen hajonnan vuoksi. Hyvyysindeksin "selittäminen" ei myöskään onnistunut koetulla täytön helppoudella.

Vastaajilta tiedusteltiin, mitkä kysymykset olivat heidän mielestään epäselvimmät kysymykset lomakkeella (etusivu ja keskiaukeama erikseen). Etusivulla ei vastaajien mielestä ollut epäselvyyksiä ja keskiaukeamallakin vain noin 20 %:n mielestä oli joitakin epäselvyyksiä. Eniten vaikeuksia vastaajille aiheutti kysymys 8 (työpaikan laatu ja osasto), jota 6 henkilöä piti epäselvänä. Kaksi henkilöä kaipasi lisää ohjeita ja yksi piti kysymyksen sanamuotoa huonona. Kysymys (6) ammattiasema tuotti vaikeuksia kolmelle henkilölle. Epäselvyyttä aiheuttivat päällekkäiset kysymykset, riittämättömät vastausvaihtoehdot ja puutteelliset ohjeet.

Pääammattia ja ruokakunnan järjestysnumeroa piti kumpakin kaksi henkilöä puutteellisena kysymyksen sanamuodon takia. Myös asema ruokakunnassa tuotti yhdelle vastaajalle vaikeuksia puutteellisten ohjeiden takia. Haastattelijoiden kokemattomuudesta aiheutui ilmeisesti se, että em. lomakkeen epäselvyyksiä koskeneet kysymykset eivät tuottaneet niiltä odotettuja tuloksia (esim. ammattiasemakysymys). Epäselvyyksien laadut jäivät osin selvittämättä ja yleensäkin epäselvyydet tulivat huonosti esille, koska haastattelijat eivät ilmeisesti "pumpanneet" vastauksia riittävän ponnekkaasti. Kochaastatteluihin ilmeni se, että vastaajat vähättelivät täyttövaikeuksia eli eivät suoraan kysyttäessä ilmoittaneet niitä, vaan vaikeudet tulivat helpommin esiin muiden asioiden yhteydessä. Tätä olettamusta vahvistaa se, että kysyttäessä miten menetelitte epävarmoissa kohdissa, noin 40 %:lla vastaajista oli epävarmoja kohtia. Noin 15 % vastaajista jätti ko. kohdan tyhjäksi ja noin 21 % laittoi oikeimmalta tuntuneen vaihtoehdon.

AET:n lomakkeella oli ohjeita riittävästi noin 92 %:n mielestä ja noin 10 %:lle vastaajista tuli täytössä sellainen pulma, etteivät he löytäneet ohjetta lomakkeelta. Neljä henkilöä näistä kysyi neuvoa henkilökirjoituksen piirimieheltä lomaketta palauttaessaan.

3.3. Postitus ja palautus

Vain kolmelle henkilölle eivät riittäneet postitse tulleet AET-lomakkeet, vaan he joutuivat hankkimaan lisälomakkeen piirimieheltä. Lomakkeiden esitäytön onnistuneisuutta eri asuinhuoneistoissa asuvien erottamisen osalta (kys. 38) tiedusteltiin niiltä pientaloissa asuvilta, joiden rakennuksessa on kaksi tai useampia asuinhuoneistoja. Tällaisia tapauksia löytyi 26, joista puolet oli virheellisesti esitetytty yhteen eli koko aineistosta laskien noin 13 %.

Lomakkeen palautti noin 67 % viemällä sen piirimiehelle, noin 13 % postitse piirimiehelle ja noin 20 % lähinnä kiinteistön omistajan tai hänen edustajansa välityksellä. Kaikki lomakkeensa postitse palautaneet asuvat kirkonkylän ulkopuolella. Nykyistä lomakkeiden palautusmenettelyä piti sopivana noin 95 %. Toivomuksina palautuksen suhteen esitettiin lähinnä maksutta postitse tapahtuvaa palautusta ja palautuspaikkojen sijoittamista lähemmäksi.

3.4. Luotettavuus

Haastattelussa kysyttiin eräitä samoja tietoja kuin AET:ssa tietojen reliabiliteetin selvittämiseksi. Vertailun avulla ei siis voida päätellä, että jompikumpi tieto olisi väärä, vaan ainoastaan keskinäiset erot.

Ammatin kohdalta saatiin seuraavat erot (vertailu koskee myös perusrhmitystä):

<u>haastattelu</u>	<u>AET</u>
lastenhoitaja	tarjoilija
pienviljelijä	aputyömies
eläkeläinen	maanviljelijä (4 tapausta)
kirvesmies	ammatti tuntematon
entinen ompelija	ompelija

Haastatteluiden ja AET:n välillä saattoi olla noin kolmen viikon aikaväli, joten todellisia ammatin vaihtoja ko. aikana on voinut tapahtua. Suurimmat erot ovat aiheutuneet siitä, että perusrhmitystä ei AET:ssa ole voitu selvittää riittävän monipuolisella informaatiolla. Näitä tapauksia ovat 4 maanviljelijää ja yksi ompelija, jotka AET:ssa on koodattu entisen ammatin mukaan, koska he ovat ilmoittaneet sen pääammattikohdassa ja jättäneet vastaamatta ammattiasemakysymykseen.

Pääammattikäsitteen tulkinnalliset epäselvyydet aiheuttavat helposti eräänlaisia marginaaliryhmiä, joiden määrittely joko ammatissa toimiviksi tai muiksi perusrhmityksessä on melkoisen epävarmaa. Esimerkkinä tällaisesta voidaan ottaa maanviljelijä, joka saa vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkettä, mutta ottaa kuitenkin osaa maatilatoihin. Edellä mainitut tapaukset ovat ilmeisesti tämänkaltaisia. Mainittakoon, että kaikille neljälle em. maanviljelijälle oli hk-lomakkeella merkitty ammatiksi maanviljelijä, joten se on saattanut osaltaan vaikuttaa siihen, että ammattia ei ole muutettu. Ammattikäsite on saattanut myös kokea eräänlaisen "inflation" eli sitä pidetään "arvona" eikä tosiasiallisen toiminnan mittana.

Esimerkiksi "toiminta viikolla" -kysymykset eivät todennäköisesti kärsi samassa määrin tästä painolastista.

Kuten edellä olevasta jo ilmeni, niin ammattiasemakysymys tuntui olevan erityisen vaikea maanviljelijöille. Haastattelussa maanviljelyksen ammatikseen ilmoittaneista 16 henkilöstä 5 ei ilmoittanut olevansa itsenäisiä yrittäjiä, vaikka heidät oli merkitty AET:ssä itsenäisiksi yrittäjiksi. On sängen todennäköistä, että samat henkilöt jättivät AET:ssä ammattiasema-kysymyksen tyhjäksi, mutta heidät merkittiin kuitenkin itsenäisiksi yrittäjiksi ammatin ja työpaikan perusteella. Maanviljelijät eivät ilmeisesti "tunne omakseen" käsitettä itsenäinen yrittäjä. Haastattelijat ovat myös merkinneet mekaanisesti vastaukset paperille yrittämättä selvittää oikeata vastausta.

Avustavien perheenjäsenten suhteen esiintyi myös eroja haastattelun ja AET:n välillä (AET:ssä enemmän avustavia). Tarkan eron ilmoittaminen on harhaanjohtavaa, koska avustavia perheenjäseniä tiedusteltiin vain yrittäjiksi ilmoittaneilta.

Talotyyppivertailussa ilmeni kolme sellaista tapausta, joissa haastattelun talotyyppi 1-2 huoneiston asuintalo, mutta AET:ssä kerrostalo tai muu rakennus. Yksi tapaus toisin päin eli haastattelussa kerrostalo tai muu rakennus, mutta AET:ssä 1-2 huoneiston asuintalo. Haastattelussa ei vastaajilta kysytty talotyyppiä, vaan haastattelijoiden piti käsitellä talotyyppi heille annettujen ohjeiden perusteella.

Seuraavasta asetelmasta ilmenee, miten asunnon pinta-ala laskettiin AET:ssä ja VAL-tutkimuksessa prosentteina:

	AET	VAL
sai valmiina paperista	37.9	46.2
merkitsi muistin varasta	47.6	29.4
laski mittanauhalla	6.8	20.2
laski askelmitalla	4.8	0.8
ei tietoa	2.9	3.4
	100.0	100.0
	(n=103)	(n=119)

4. Kerättävien tietojen salaisuus-julkisuus

Haastattelussa kysyttiin vastaajien suhtautumista yksilötason tietojen luovuttamiseen.

Taulu 5. "Mihin tarkoituksiin eri tietoja voidaan luovuttaa."

Salattavuus	asunnon pinta-ala	asunnon pää- varuste- taso	pää- ammatti	työpaikan nimi ja laatu	tulot
pidettävä salassa	2.9	4.8	1.9	1.9	38.8
tutkimus- tarkoituksiin	12.6	13.6	2.9	5.8	13.6
aluesuunnit- teluun	12.6	10.7	0.0	0.0	1.9
oltava kaikkien saatavissa	71.8	68.0	92.2	90.3	44.7
ei osaa sanoa	0.0	2.9	2.9	1.9	1.0
Yhteensä	100.0 (n=103)	100.0 (n=103)	100.0 (n=103)	100.0 (n=103)	100.0 (n=103)

Salaisuuden haluttavuus jakaa tiedot kolmeen selvään ryhmään.

Ensimmäiseen kuuluvat pääammatti ja työpaikan nimi ja laatu, joiden tulisi olla kaikkien saatavissa noin 90 %:n mielestä.

Seuraavan ryhmän muodostavat asunnon pinta-ala ja varustetaso, joiden julkisuusprosentti on noin 70.

Kolmannen ryhmän muodostavat tulot, joiden tulisi olla kaikkien saatavissa noin 45 %:n mielestä. Tulotietoja ei AET:ssa kysytty, mutta ne otettiin mukaan vertailuperusteeksi.

Taulu 6. Tulojen salattavuus iän ja Rauhalan sosiaaliryhmän mukaan prosentteina.

Tulojen salattavuus	Ikä			Sos.ryhmä	
	-44	45-64	65-	I + II	III
pidettävä salassa	46.5	36.1	29.2	43.1	32.5
tutkimus tarkoit.	16.3	13.9	8.3	15.5	11.6
aluesuunnitteluun	4.6	0.0	0.0	3.4	0.0
oltava kaikkien saat.	32.6	50.0	58.3	37.9	53.5
ei osaa sanoa	0.0	0.0	4.2	0.0	2.3
Yhteensä	100.0 (n=43)	100.0 (n=36)	100.0 (n=24)	100.0 (n=58)	100.0 (n=43)

Eli vanhemmat ja kolmannen sosiaaliryhmän henkilöt 'kannattavat' enemmän tulojen julkisuutta.

Vastaajilta tiedusteltiin myös heidän suhtautumistaan siihen, että henkilön ammattitiedon keräisi yksi viranomaisen ja luovuttaisi sen muille. Noin 67 %:n mielestä voidaan luovuttaa, noin 12 %:n mielestä ei voida, noin 21 % ei osannut sanoa kantaansa.

Taulu 7. Tietojen salattavuus verrattuna vuoden 1969 VAL-tutkimukseen.

Salattavuus	asunnon pinta-ala		asunnon varustetaso		pää-ammatti		työpaikan nimi	
	AET	VAL	AET	VAL	AET	VAL	AET	VAL
pidettävä salassa 1)	28.1 (2.9)	17.1	29.1 (4.8)	15.1	4.8 (1.9)	12.3	7.7 (1.9)	13.0
oltava saatavissa	71.8	82.2	68.0	83.6	92.2	86.3	90.3	86.3
ei osaa sanoa	0.0	0.7	2.9	1.4	2.9	1.4	1.9	0.7
Yhteensä	100.0 (n=103)	100.0 (n=146)	100.0 (n=103)	100.0 (n=146)	100.0 (n=103)	100.0 (n=146)	100.0 (n=103)	100.0 (n=146)

1) AET:ssa on yhdistetty luokkaan "pidettävä salassa" myös luokat "tutkimustarkoituksiin" ja "aluesuunnitteluun". Suluissa on mainittu AET:n alkuperäisen luokan "pidettävä salassa" prosenttiarvo.

Taulusta on melko vaikea vetää johtopäätöksiä, mihin suuntaan tietojen salattavuus on muuttunut, sillä AET:n kaksi lisäluokkaa ovat vaikeasti sijoitettavissa varsinkin asuntokysymyksissä, sillä niissä ko. luokkien osuus on melko suuri. Pääammatin ja työpaikan nimen salattavuuden voidaan sanoa pysyneen suurin piirtein samana.

5. Tilastotoiminta yleensä

5.1. Käsitykset Tilastokeskuksesta

Noin 52 % vastaajista tiesi, että TK on valtion virasto, noin 32 % ei osannut sanoa, noin 8 % luuli kuntien tai kuntainliittojen elimeksi ja noin 2 % yksityiseksi yritykseksi. Kaksi henkilöä halusi luokitella TK:n "tietojen kerääjäksi" ja yksi "paikkakunnan asioiden selville ottajaksi".

Taulu 8. TK:n tuntemus sukupuolen, iän ja Rauhalan sosiaaliryhmän mukaan.

TK:n tuntemus	Yht.	Sukupuoli		Ikä			Sos.ryhmä	
		mies	nainen	-44	45-64	65-	I+II	III
valtion virasto	52.4	60.0	36.4	55.8	50.0	50.0	58.6	46.5
muu	47.6	40.0	63.6	44.2	50.0	50.0	41.4	53.5
Yhteensä	100.0 (n=103)	100.0 (n=70)	100.0 (n=33)	100.0 (n=43)	100.0 (n=36)	100.0 (n=24)	100.0 (n=58)	100.0 (n=43)

Eli miehet ja alle 45-vuotiaat ja I sekä II:een sosiaaliryhmään kuuluvat tuntevat TK:n paremmin olevan valtion viraston.

Tieto TK:n nimen muutoksesta tilastollisesta päätoimistosta nykyiseksi ei ole mennyt kovin hyvin perille, koska vain 12 % vastaajista tiesi, että kysymyksessä oli sama virasto.

TK ja tilastojen laatiminen palvelee vastaajien mielestä ensisijaisesti kaikkia kansalaisia. Seuraava taulu kuvaa tarkemmin tilannetta.

Taulu 9. Mitä tai ketä TK ja tilastojen laadinta ensisijaisesti palvelee Rauhalan sosiaaliryhmän mukaan.

Mitä palvelee	Yhteensä	Sos.ryhmä	
		I + II	III
valtiota, kuntia yms. julk. vir. ja hallintoa	25.2	32.8	16.3
yrittäjiä tai elinkeino- elämää	6.8	6.9	7.0
tutkimustoimintaa	6.8	6.9	7.0
kaikkia kansalaisia	46.6	46.6	46.5
muuta	2.9	3.4	2.3
ei ketään	1.0	0.0	0.0
ei osaa sanoa	10.7	3.4	20.9
Yhteensä	100.0 (n=103)	100.0 (n=58)	100.0 (n=43)

Sosiaaliryhmien välillä ei ole huomattavia eroja. I:een ja II:een sosiaaliryhmään kuuluvat mainitsevat useammin julkiset viranomaiset ja hallinnon, kun taas III:n ryhmän edustajat kuuluivat useammin ryhmään "ei osaa sanoa".

Noin puolet vastaajista osasi vastata ko. kysymykseen vasta vastausvaihtoehtojen luettelemisen jälkeen.

Ryhmä ei merkittävästi eronnut niistä, jotka vastasivat ennen vastausvaihtoehtojen luettelemista.

Vastaajilta tiedusteltiin semanttisen differentiaalin sanapareilla heidän käsityksiään TK:sta. Vastaajia pyydettiin kunkin adjektiivin kohdalla arvioimaan TK:n asema asteikolla 1-7.

Adjektiiviparit valittiin Tilastokeskuksen henkilökunnan keskuudessa suoritetun ns. tabellitutkimuksen sanapareista, jolloin saatiin eräänlainen vertailuryhmä. Profiilit on esitetty liitteessä IV.

5.2. Tiedotustoiminnan riittävyys ja luotettavuus

Noin 65 % vastaajista piti yhteiskuntaa koskevien tilastotietojen tiedotusta riittävänä ja noin 27 % piti sitä riittämättömänä ja halusi lisätietoja (kts. liite).

Taulu 10. Yhteiskuntaa koskevien tilastojen tiedottamisen riittävyys lehdissä, radiossa ja televisiossa tavalliselle ihmiselle sukupuolen, iän ja Rauhalan sosiaaliryhmän mukaan.

Tiedotuksen riittävyys	Sukupuoli		Ikä			Sos.ryhmä	
	mies	nainen	-44	45-64	65-	I+II	III
riittävästi	60.0	75.8	65.1	63.9	66.7	67.2	62.8
ei osaa sanoa	5.7	12.1	2.3	8.3	16.7	0.0	16.3
ei riittävästi	34.3	12.1	32.6	27.8	16.7	32.8	21.0
Yhteensä	100.0 (n=70)	100.0 (n=33)	100.0 (n=43)	100.0 (n=36)	100.0 (n=24)	100.0 (n=58)	100.0 (n=43)

Naiset, vanhin ikäryhmä ja III sosiaaliryhmä erottuvat muista lähinnä sillä, etteivät he osanneet sanoa kantaansa.

Tilastoja yleensä melko luotettavina pitivät noin 80 % vastaajista, noin 10 % ei osannut sanoa kantaansa ja 10 % piti niitä epäluotettavina.

Taulu 11. Tilastojen luotettavuus sukupuolen, iän ja Rauhalan sosiaaliryhmän mukaan.

Tilastojen luotettavuus	Sukupuoli		Ikä			Sos.ryhmä	
	mies	nainen	-44	45-64	65-	I+II	III
luotettavia	82.9	75.8	93.0	77.8	62.5	89.7	69.8
ei osaa sanoa	5.7	18.2	4.7	5.6	25.0	5.2	16.3
epäluotettavia	11.4	6.0	2.3	16.7	12.5	5.2	13.9
Yhteensä	100.0 (n=70)	100.0 (n=33)	100.0 (n=43)	100.0 (n=36)	100.0 (n=24)	100.0 (n=58)	100.0 (n=43)

5.3. Väestölaskennan tiedotustoiminta

Vastaajilta tiedusteltiin myös eräitä "tietokilpailumaisia" kysymyksiä, joilla pyrittiin selvittämään, miten hyvin vastaajat tuntevat eräitä tosiasiakysymyksiä.

Noin 21 % vastaajista tiesi, että Suomessa suoritetaan lakisääteinen väestölaskenta joka kymmenes vuosi. Noin 18 %:n mielestä VAL suoritetaan joka vuosi ja noin 14 %:n mielestä joka viides vuosi. Kahden, kolmen tai neljän vuoden periodia ehdotti noin 12 % vastaajista.

Taulu 12. Väestölaskennan suoritustiheyden muistaminen sukupuolen, iän ja Rauhalan sosiaaliryhmän mukaan.

Suoritus- tiheys	Sukupuoli		Ikä			Sos.ryhmä	
	mies	nainen	-44	45-64	65-	I+II	III
joka 10. vuosi	22.9	18.2	27.9	16.7	16.7	27.6	14.0
muu	77.1	81.8	72.1	83.3	83.3	72.4	86.0
Yhteensä	100.0 (n=70)	100.0 (n=33)	100.0 (n=43)	100.0 (n=26)	100.0 (n=24)	100.0 (n=58)	100.0 (n=43)

Eli I:een ja II:een sosiaaliryhmään kuuluvat nuorimmat miehet tiesivät muita paremmin oikean vastauksen.

Noin 36 % vastaajista tiesi milloin viimeksi suoritettiin väestölaskenta. Noin 11 % ehdotti muita aikoja ja loput eivät osanneet sanoa.

Noin 22 % vastaajista oli havainnut lehdissä, radiossa tai televisiossa väestölaskennan tuloksia koskevan uutisen ja muisti aiheen tai ajankohdan. Noin 25 % oli havainnut, muttei muistanut aihetta eikä ajankohtaa. Noin 52 % ei ollut havainnut lainkaan VAL:a koskevia uutisia. Tässäkin suhteessa III:n sosiaaliryhmän henkilöt ja yli 44-vuotiaat erottuivat "huonompina".

Vain noin 8 % vastaajista tiesi, mitkä viranomaiset suorittavat henkikirjoituksen ja väestölaskennan, noin 30 % luuli saman viranomaisen suorittavan molemmat, noin 27 % tiesi eri viranomaisen suorittavan ko. prosessit, mutta ei tiennyt kummankaan oikeaa suorittajaa.

Taulu 13. Henkikirjoituksen ja väestölaskennan suorittavien viranomaisten tietäminen sukupuolen, iän ja Rauhalan sosiaaliryhmän mukaan.

HK:n ja VAL:n suorittajien tuntemus	Sukupuoli		Ikä			Sos.ryhmä	
	mies	nainen	-44	45-64	65-	I+II	III
molemmat väärin	72.8	84.8	76.7	77.8	75.0	70.7	83.7
toinen oikein	15.7	15.2	11.6	13.9	25.0	19.0	11.6
molemmat oikein	11.4	0.0	11.6	8.3	0.0	10.3	4.6
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
	(n=70)	(n=33)	(n=43)	(n=36)	(n=24)	(n=58)	(n=43)

Oikeiksi vastauksiksi henkikirjoituksen osalta on hyväksytty sekä henkikirjoittaja että VRK. Liitteessä III (B) on mainittu ne elimet, joita ehdotettiin henkikirjoituksen ja väestölaskennan suorittajiksi.

TILASTOKESKUS

Haastattelututkimus
Mäntsälässä 1973

ETUSIVULLA OLEVIA KOHTIA EI MERKITÄ

HAASTATELTAVAN N:O

KYLÄ

SUKUPUOLI

SIVIILISÄÄTY

IKÄ

RAUHALA

HUONEISTON HALLINTA

HUONEISTON PINTA-ALA

HUONEISTON VARUSTETASO

HAASTATELTAVAN ON OLTAVA HUONEISTON HALTIJA. JOS HUONEISTON HALTIJA EI OLE TÄYTTÄNYT ASUNTO- JA ELINKEINOTUTKIMUKSEN LOMAKETTA, NIIN HAASTATELLEAAN LOMAKKEEN TÄYTTÄNYTTÄ HENKILÖÄ.

ONKO HAASTATELTAVA HUONEISTON HALTIJA?

- 1 on
- 2 ei ole

HAASTATELTAVAN NIMI: _____

OSOITE: _____

LOMAKKEEN NUMERO: _____

Olen Tilastokeskuksen haastattelija N.N. Haastattelemme joitakin kuntalaisia lähinnä vuodenvaihteessa suoritettua asunto- ja elinkeinotutkimuksen johdosta. Tilastokeskukselle olisi tärkeitä saada tietää Teidän mielipiteenne.

1. Tiedättekö mikä on Tilastokeskus? EI LUETELLA HETI VASTAUSVAIHTOEHTOJA.

- 1 yksityinen yritys
- 2 valtion virasto
- 3 kuntien tai kuntainliittojen elin
- 4 muu Mikä? _____
- 5 ei osaa sanoa

2. Mikä on Tilastollinen Päätoimisto? (TILASTOKESKUKSEN ENTINEN NIMI)

- 1 tiesi
- 2 ei tiennyt

3. Ketä tai mitä Tilastokeskus ja tilastojen laatiminen Teidän käsityksenne mukaan yleensä ensisijaisesti palvelee? EI LUETELLA HETI VASTAUSVAIHTOEHTOJA.

- 1 valtiota, kuntia yms. julkisia viranomaisia ja hallintoa
- 2 yrityksiä tai elinkeinoelämää
- 3 tutkimustoimintaa
- 4 kaikkia kansalaisia
- 5 muuta Mitä tai ketä? _____
- 6 ei ketään
- 7 ei osaa sanoa

KYSYMYSTÄ NELJÄ EI KYSYÄ

(4. Vastasiko haastateltava edelliseen kysymykseen)

1 suoraan

2 vasta vastausvaihtoehtojen luettelemisen jälkeen

5. Tiedotetaanko Teidän mielestänne yleensä lehdissä, radiossa ja televisiossa riittävästi tavalliselle ihmiselle yhteiskuntaa koskevia tilastotietoja?

1 kyllä

2 ei osaa sanoa

3 ei

6. JOS EI EDELLISEEN Minkä alan asioista haluaisitte saada lisää tilastotietoja?

9 ei kysytä

7. Ovatko tilastot Teidän mielestänne

1 erittäin luotettavia

2 melko luotettavia

3 ei osaa sanoa

4 melko epäluotettavia

5 erittäin epäluotettavia

8. Kuinka usein Suomessa suoritetaan lakisääteinen väestölaskenta?
EI LUETELLA VASTAUSVAIHTOEHTOJA.

1 joka kymmenes vuosi

2 muu Kuinka usein? _____

3 ei osaa sanoa

9. Muistatteko milloin viimeksi suoritettiin koko maassa väestölaskenta? EI LUETELLA VASTAUSVAIHTOEHTOJA.

1 tiesi tarkalleen 31.12.1970 - 1.1.1971

2 tiesi suunnilleen 1.12.-30.12.1970, 2.1.-31.1.1971

3 muu Milloin? _____

4 ei osaa sanoa

10. Oletteko havainnut lehdissä, radiossa tai televisiossa yhtään väestölaskennan tuloksia koskevaa uutista?
1 kyllä
2 ei ole tai ei osaa sanoa SIIRRY KYSYMYKSEEN 13
11. JOS OLI HAVAINNUT Muistatteko mitä uutinen käsitteli? _____

- 9 ei kysytä
12. Muistatteko milloin luitte tai kuulitte tämän uutisen? _____

- 9 ei kysytä
13. Suorittaako henkikirjoitusilmoitusten ja väestölaskennan tulosten käsittelyn
1 sama viranomainen Mikä? _____
2 eri viranomaiset Mitkä? a) henkikirjoitus _____
b) väestölaskenta _____
3 ei osaa sanoa
14. Muistatteko mikä on Teidän henkilötunnuksenne (sosiaaliturvatunnus)? (Ei saa katsoa mistään paperista)
- | | |
|----------|---------|
| syntymä- | tunnus- |
| aika | osa |
| _____ | _____ |
- KOODAUS LOMAKKEELTA, EI KOODATA HAASTATTELUSSA.

Seuraavissa kysymyksissä käsittelemme vuodenvaihteessa suoritettua asunto- ja elinkeinotutkimusta. ANNA ASUNTO- JA ELINKEINOTUTKIMUSLOMAKE.

15. Saitteko tietää asunto- ja elinkeinotutkimuksesta jo ennen kuin Teille lähetettiin lomake?
1 kyllä
2 ei saanut tai ei osaa sanoa SIIRRY KYSYMYKSEEN 17

16. JOS SAI TIETÄÄ ETUKÄTEEN Saitteko ensimmäisen kerran kuulla asunto- ja elinkeinotutkimuksesta
- 1 joltakin perheenjäseneltä tai joltain henkilöltä työpaikalla
 - 2 radiosta
 - 3 sanomalehdestä Mistä lehdestä? _____
 - 4 muuten Miten? _____
 - 9 ei kysytä
17. Miten luulette ihmisten yleensä suhtautuvan asunto- ja elinkeinotutkimukseen?
- 1 hyvin myönteisesti
 - 2 myönteisesti
 - 3 ei osaa sanoa
 - 4 vastahakoisesti
 - 5 erittäin vastahakoisesti
18. Miten tärkeänä itse pidätte asunto- ja elinkeinotutkimuksen suorittamista?
- 1 erittäin tärkeänä
 - 2 tärkeänä
 - 3 ei osaa sanoa
 - 4 melko tarpeettomana
 - 5 täysin tarpeettomana
19. Millainen asunto- ja elinkeinotutkimuksen lomake oli Teidän mielestänne täyttää?
- 1 erittäin vaikea
 - 2 melko vaikea
 - 3 ei osaa sanoa
 - 4 melko helppo
 - 5 erittäin helppo
20. Oliko asunto- ja elinkeinotutkimuksen lomake vaikeampi täyttää kuin veroilmoitus?
- 1 kyllä
 - 2 ei osaa sanoa
 - 3 ei

21. Oliko asunto- ja elinkeinotutkimuksen lomakkeella Teidän mielestänne ohjeita?

- 1 liikaa
- 2 sopivasti
- 3 liian vähän
- 4 ei osaa sanoa

Mikä kysymys tai mitkä kysymykset olivat epäselvimmät lomakkeessa Teidän mielestänne? Aloitetaan etusivun kysymyksistä. Mainitkaa se kysymysnumero tai kohta, joka Teidän mielestänne oli epäselvä? JOS JOKIN KOHTA OLI EPÄSELVÄ Mikä kohdassa oli epäselvää? Annan tässä kortin, johon on merkitty eräitä mahdollisia epäkohtia valmiiksi. Mainitkaa niistä se, joka Teidän mielestänne oli asianomaisen kysymyksen pahin epäkohta. ANNA KORTTI 1.

KORTTI 1 (Epäselvyyden koodaus)

- 1 kysymyksen sanamuoto
- 2 riittämättömät vastausvaihtoehdot
- 3 puutteelliset ohjeet
- 4 vaikeus hankkia kysytty tieto
- 5 muu vaikeus Mikä? KIRJOITA VASTAAVAAN KOHTAAN

22. Kysymysnumero tai -kohta

Epäselvyys

Oliko muita?

23. Kysymysnumero tai -kohta

Epäselvyys

Oliko muita?

24. Kysymysnumero tai -kohta

Epäselvyys

Seuraavaksi käsittelemme samalla tavalla keskiaukeamalla olevat kysymykset.

25. Kysymysnumero tai -kohta

Epäselvyys

Oliko muita?

26. Kysymysnumero tai -kohta

Epäselvyys

Oliko muita?

27. Kysymysnumero tai -kohta

Epäselvyys

28. Tuliko Teille lomaketta täyttäessänne sellainen pulma, ettette löytäneet siihen ratkaisua lomakkeen ohjeista?

1 kyllä

2 ei tai ei muista SIIRRY KYSYMYKSEEN 31

29. JOS TULI PULMA Kysyittekö neuvoa henkikirjoituksen piirimiehellä? Jos kysyitte niin miten?

- 1 puhelimitse
- 2 henkilökohtaisesti kysymällä
- 3 lomaketta jättäessänne
- 4 ette kysynyt neuvoa
- 9 ei kysytä

30. JOS TULI PULMA Kysyittekö neuvoa muilta perheenne ulkopuolisilta henkilöiltä?

- 1 kyllä
- 2 ei
- 3 ei muista
- 9 ei kysytä

31. Miten menettelitte epävarmoiksi jääneissä kohdissa?

- 1 jätitte ko. kohdan tyhjäksi
- 2 laitoitte oikeimmalta tuntuneen vaihtoehdon
- 3 ei muista
- 4 ei ollut epävarmoja kohtia

32. Riittivätkö postitse tulleet asunto- ja elinkeinotutkimuksen lomakkeet Teille?

- 1 kyllä SIIRRY KYSYMYKSEEN 34
- 2 eivät riittäneet

33. JOS EIVÄT RIITTÄNEET Miten hankitte uusia lomakkeita?

- 1 noutamalla piirimiehiltä
- 2 piirimies lähetti postitse
- 3 muuten MITEN? _____
- 9 ei kysytä

34. Miten palautitte asunto- ja elinkeinotutkimuksen lomakkeen?

- 1 viemällä piirimiehelle
- 2 postitse piirimiehelle
- 3 muuten Miten? _____

35. Onko nykyinen lomakkeiden palautusmenettely mielestänne sopiva?
1 kyllä
2 ei osaa sanoa
3 ei ole Miten korjattavissa? _____
36. Merkitsittekö huoneistonne pinta-alan
1 muistinne varasta
2 saitte valmiina jostain paperista
3 laskitte mittanauhalla
4 arvioitte silmämäärin
5 ei muista tai ei osaa sanoa
37. VAIN PIENTALOISSA ASUVILLE Kuinka monta asuinhuoneistoa tässä rakennuksessa on? ANNA OHJEET TARVITTAESSA HUONEISTON MÄÄRITELMÄSTÄ, ASIA SELVITETTÄVÄ
1 yksi asuinhuoneisto SIIRRY KYSYMYKSEEN 39
2 kaksi tai useampia
9 ei kysytä
38. JOS KAKSI TAI USEAMPIA Oliko eri asuinhuoneistoissa asuvien henkilöiden tiedot esitetyt yhteen?
1 kyllä
2 ei
3 ei osaa sanoa tai ei muista
9 ei kysytä
39. Vuodenvaihteessa kerätään Mäntsälässä esimerkiksi ammattitieto kolmella eri lomakkeella kolmen eri viranomaisen toimesta (verotus, henkikirjoitus ja asunto- ja elinkeinotutkimus). Nykyisen käytännön mukaan Tilastokeskus ei voi luovuttaa kenellekään ulkopuoliselle keräämiänsä henkilökohtaisia tietoja. Voitaisiinko asia Teidän mielestänne järjestää niin, että henkilön ammattitiedon keräisi vain yksi viranomainen ja tämä luovuttaisi sen muille viranomaisille.
1 voidaan luovuttaa
2 ei osaa sanoa
3 ei voida luovuttaa Miksi ei? _____

On myös muita tietojen tarvitsijoita, jotka varsinkin tutkimus- ja suunnittelutoimintaa silmällä pitäen haluaisivat saada käyttöönsä yksittäisiä henkilöitä koskevia tietoja. Tietoja ei kuitenkaan ole voitu antaa, koska ne on pyydetty väestöltä luottamuksellisina. Mitä mieltä Te olette tästä asiasta? Luettelen seuraavassa muutamia tietoja, joiden kohdalla toivon Teidän mainitsevan tämän kortin (ANNA KORTTI 2) mukaisesti, mihin tarkoituksiin kyseessä olevia tietoja voitaisiin Teidän mielestänne antaa?

	pidettävä salassa	tutkimus- tarkoituksiin (esim. yli- opiston tut- kijoille)	aluesuun- nitteluun (esim. kunta- ja seutusuun- nittelun tarpeisiin	oltava kaikkien saata- vissa	ei osaa sanoa
40. Asunnon pinta-ala	1	2	3	4	5
41. Asunnon varuste- taso	1	2	3	4	5
42. Pääammatti	1	2	3	4	5
43. Työpaikan nimi ja laatu	1	2	3	4	5
44. Tulot	1	2	3	4	5
45. Oletteko säännöllisesti					
1 kokopäivätyössä					
2 osapäivätyössä					
3 tilapäisesti työttömänä tai asevelvollisuutta suorittamassa					
4 ilman tointa tai ammattia					
46. JOS KOKO TAI OSAPÄIVÄTYÖSSÄ Mikä on työnne tai toimenne?					
Jos Teillä on useampia ammatteja, niin mihin käytätte eniten aikaa vuodessa?					

47. JOS ILMAN AMMATTIA TAI TOINTA Mikä on nykyisen tai entisen toimintanne laatu? _____

9 ei kysytä

48. JOS TILAPÄISESTI TYÖTÖN Missä työssä tai toimessa olitte viimeksi? _____

9 ei kysytä

49. Oletteko Te tai joku perheenne jäsen itsenäinen yrittäjä, joka hoitaa omaa taloudellista yritystään tai viljelee omistamaansa tai vuokraamaansa tilaa?

1 haastateltava on itsenäinen yrittäjä

2 muu perheenjäsen on itsenäinen yrittäjä Kuka? _____

3 ei ole itsenäisiä yrittäjiä

50. JOS PERHEESSÄ ON ITSENÄINEN YRITTÄJÄ

Avustaako tätä itsenäisenä yrittäjänä toimivaa perheenjäsentä joku muu tai jotkut muut perheenne jäsenistä tämän ammatissa vähintään puolet työajasta?

JOS AVUSTI NIIN NIMET _____

9 ei kysytä

Seuraavassa esitetään joitakin sanapareja, jotka ovat toistensa vastakohtia. Teidän tulisi arvioida, miten kukin näistä ominaisuuksista vastaa Tilastokeskuksesta saamaanne mielikuvaa.

Esimerkiksi:

luotettava 1 2 3 4 5 6 7 epäluotettava

Mitä enemmän sana luotettava mielestänne luonnehtii Tilastokeskusta, niin sanokaa numero sitä enemmän numerosrjan alkupäästä. Mitä epäluotettavampana pidätte Tilastokeskusta, sitä enemmän numerosarjan loppupäästä ympyröikää numero.

ANNA KORTTI 3

51.	LUOTETTAVA	1	2	3	4	5	6	7	EPÄLUOTETTAVA
52.	TOTUUDENMUKAINEN	1	2	3	4	5	6	7	VALHEELLINEN
53.	PUOLUEETON	1	2	3	4	5	6	7	PUOLUEELLINEN
54.	TEHOKAS	1	2	3	4	5	6	7	TEHOTON
55.	HYÖDYLLINEN	1	2	3	4	5	6	7	HYÖDYTÖN
56.	TYYNNYTTÄVÄ	1	2	3	4	5	6	7	ÄRSYTTÄVÄ
57.	JOUSTAVA	1	2	3	4	5	6	7	JÄYKKÄ
58.	UUDENAIKAINEN	1	2	3	4	5	6	7	VANHANAIKAINEN
59.	VÄRIKÄS	1	2	3	4	5	6	7	VÄRITÖN
60.	MONIPUOLINEN	1	2	3	4	5	6	7	YKSIPUOLINEN

HAASTATTELU LOPPUI TÄHÄN. KIITÄMME TEITÄ HAASTATTELUSTA.

HAASTATTELIJA TÄYTTÄÄ SEURAAVAT KOHDAT

Haastattelu suoritettiin ____ . ____ 1973.

Haastattelu alkoi klo ____ ja kesti ____ minuuttia.

61. Suhtautuiko haastateltava haastatteluun

- 1 hyvin myötämielisesti
- 2 myötämielisesti
- 3 neutraalisti
- 4 vastahakoisesti
- 5 erittäin vastahakoisesti

62. Talotyyppi

- 1 1-2 huoneiston asuintalo
- 2 rivitalo
- 3 kerrostalo tai muu rakennus

Haastattelijan nimi _____

TULIHAN HAASTATELLUN NIMI LOMAKKEEN ALKUUN!

LIITE II: Tauluja

Taulu 1. Otoksen koko eri kylissä ja kato.

Alue	Asuin- huoneis- toja		Otos		Haastat- teluja		muutta- nut pois	Kato kieltäy- tyi	ei tavoit- tettu	yht.
	N	%	n	%	n	%				
Ohkola	455	24.0	28	24.3	23	22.3	2	2	1	5
Kaukalampi	94	5.0	6	5.2	5	4.8	1	-	-	1
Saari	120	6.3	7	6.1	7	6.8	-	-	-	-
Sälinkää	292	15.4	19	16.5	17	16.5	-	-	2	2
Mäntsälä kk	931	49.2	55	47.8	51	49.5	-	-	4	4
Yhteensä	1 892	100.0	115	100.0	103	100.0	3	2	7	12

Taulu 2. Otokseen kuuluvien ja koko Mäntsälän väestön eräiden ominaisuuksien vertailut prosentteina, (suluissa ovat yli 24-vuotiaiden luvut).

a) Ikä

Ikä	Otos %	VAL-70 %
-14	1.0	23.1
15-24	2.9	18.0
25-34	16.5 (17.2)	11.6 (19.8)
35-44	21.4 (22.2)	11.9 (20.3)
45-54	17.4 (18.2)	11.8 (20.1)
55-64	17.4 (18.2)	12.1 (20.2)
65-	23.3 (24.2)	11.5 (19.5)
	100.0(100.0)	100.0(100.0)
	(n=103)(n=99)	(N=10047)(N=5916)

b) Sukupuoli

Sukupuoli	Otos %	VAL-70 %
mies	68.0	48.4
nainen	32.0	51.6
	100.0 (n=103)	100.0 (N=10047)

c) Asuinpinta-ala

	Otos %	VAL-70 %
7-29 m ²	4.0	9.7
30-49	25.3	26.1
50-69	25.3	24.8
70-89	21.2	16.8
90-119	13.1	13.5
120-	11.1	9.0
	100.0 (n=99)	100.0 (N=3018)

d) Talotyyppi

	Otos %	VAL-70 %
1-2 huoneiston asuintalo	80.2	83.4
rivitalo	1.0	1.0
kerrostalo tai muu rakennus	18.8	15.6
	100.0 (n=101)	100.0 (N=836)

e) Huoneiston hallinta

	Otos %	VAL-70 %
omistusasunto	73.2	69.4
vuokra-asunto	16.5	14.2
virka- tai työ- suhdeasunto	10.3	16.3
	100.0 (n=97)	100.0 (N=2890)

Taulu 3. Suhtautuminen haastatteluun iän ja Rauhalan sosiaaliryhmän mukaan prosentteina.

Suhtautumistapa	Yht.	Ikä			Sos.ryhmä	
		-44	45-64	65-	I+II	III
hyvin myötämielinen	39.8	44.2	38.9	33.3	44.8	34.9
myötämielinen	42.7	46.5	41.7	37.5	43.1	39.5
neutraali	11.6	2.3	19.4	16.6	6.9	18.6
vastahakoinen	5.8	7.0	0.0	12.5	5.2	7.0
Yhteensä	100.0 (n=103)	100.0 (n=43)	100.0 (n=36)	100.0 (n=24)	100.0 (n=58)	100.0 (n=43)

Taulu 4. Haastattelujen kestoajat prosentteina

15 min.	1.9
20 "	31.1
25 "	30.1
30 "	16.5
35 "	11.6
40 "	5.8
45 " tai enemmän	2.9
	100.0 (n=103)

LIITE III: Joidenkin avointen kysymysten vastaukset:

A) Minkä alan asioista haluaisitte saada lisää tilastotietoja? (kys. 5 ja 6)

Suluissa on mainittu ko. asiaa toivoneiden lukumäärä.

- talouselämän ja työllisyyden kehitystä koskevia tilastotietoja
- tietoasioita lisää
- palkka-asioista lisätietoja
- maataloudesta (4)
- talouselämästä
- yhteiskunnallista tietoa (2)
- valtiolliset asiat
- käytännön tietoa yleensä
- kaikilta aloilta (2)
- eläkeasioita (2)
- verotusasioista lisätietoja
- metallialalta
- sosiaali- ja eläkeasioista
- työttömyystilastoja
- markkinataloudesta

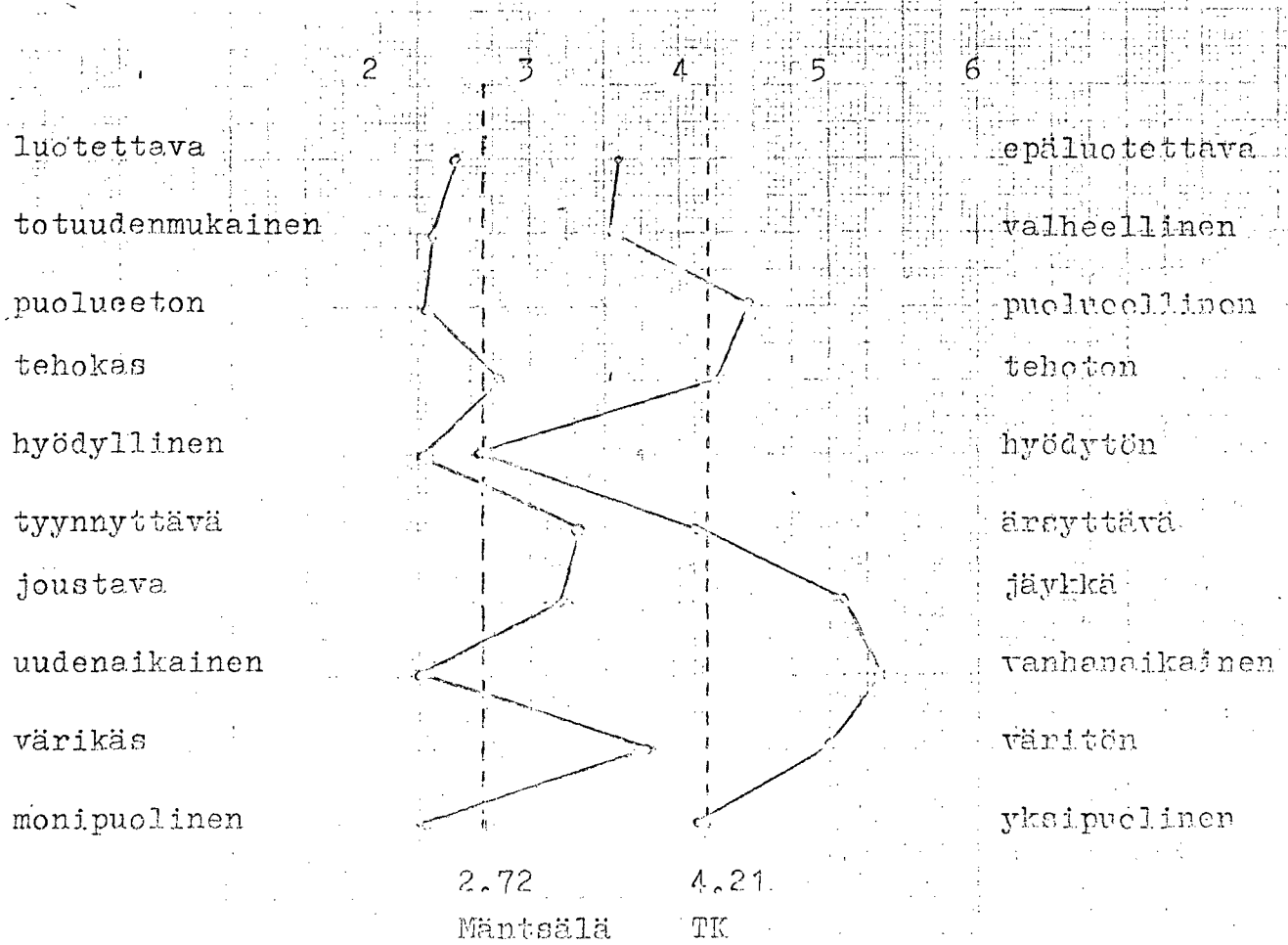
B). Suorittaako henkikirjoitusilmoitusten ja väestölaskennan tulosten käsittelyn

- 1) sama viranomaisena, mikä
 - henkikirjoittaja (10)
 - valtio
 - poliisi
 - Tilastokeskus (2)
 - Väestörekisterikeskus (2)
 - väestöliitto
 - ei mainintaa, mutta sama (14)

2) eri viranomaisen, mikä

a) henkilökirjoitus	b) väestölaskenta
henkilökirjoittaja	Tilastokeskus (8)
kirkkoherranvirasto	VRK
poliisi	seurakunta
henkilökirjoitusviranomaiset	VRK (2)
oma pitäjä	-
Kinnari (piirimies)	-
henkilökirjoitusviranomaiset	-
kunta	valtio (2)
kunta	TK
nimismies	VRK
läänihallitus	-
henkilökirjoittaja	erillinen toimikunta
poliisi	VRK
henkilökirjoittaja	kunta
-	VRK
ei mainintaa, mutta eri viranomaiset (17)	

LIITE IV: Tilastokeskuksen 'profiilit'. Vertailuryhmänä on TK:n henkilökunta.



LIITE V: Rauhalan sosiaaliryhmitys

1. Esimerkkejä eri Rauhalan ryhmiin kuuluvista henkilöistä:

<u>Sosiaaliryhmä</u>		<u>Ammatti</u>
kolmi- luokkainen	yhdeksän- luokkainen	
I	1	maaherra
	1	ministeri
	2	ministeriön kansliapäällikkö
	2	kunnanlääkäri
	3	esittelijä
	3	valtiotieteen kandidaatti
II	4	farmaseutti
	4	kunnankätilö
	5	osastosihteeri
	5	ylivahtimestari
	6	toimistovirkailija
	6	offsetpainaja
III	7	konttoriapulainen
	7	sairaala-apulainen
	8	kioskinhoitaja
	8	lehdenjakaja
	9	siivooja
	9	kadunlakaisija

2. Haastateltujen henkilöiden jakautuminen eri Rauhalan sosiaaliryhmiin:

<u>Sosiaaliryhmä</u>		<u>%</u>
I	3	1.0
II	4	4.9
	5	33.7
	6	17.8
III	7	37.6
	8	2.0
	9	3.0
Yht.		100.0
		(n=101)